

VIA – S Kft. Jártassági Iroda

H-1112 Budapest, Repülőtéri út 2.
Tel: (36-1) 248-1931
Fax: (36-1) 248-1932
E-mail: via-s@via-s.hu

A NAH által NAH-8-0006/2019 számon akkreditált jártassági vizsgálatot szervező szervezet.

Átfogó terv

2020-2021. évi jártasság vizsgálati program: „megszilárdult beton, bitumen, bitumenemulzió, cement, habarcs, hidraulikus kötőanyagú keverékek, kőliszt és acél” vizsgálatok területén

Célkitűzés, fő feladatok:

A VIA-S Kft. Jártassági Iroda (továbbiakban: JI) meghirdeti az építőipar területén laboratóriumi vizsgálatokat végző személyek, szervezetek, vállalkozások – továbbiakban: laboratórium – számára megszilárdult beton, bitumen, bitumenemulzió, cement, habarcs, hidraulikus kötőanyagú keverékek, kőliszt és acél jártasság vizsgálati programot, a jártasság igazolása érdekében.

A jártasság vizsgálati programot a JI az (MSZ) EN ISO/IEC 17043:2010 szabvány szerint szervezi, rendezi és értékeli.

a) A jártassági vizsgálatot szolgáltató neve, címe:

VIA-S Kft. Jártassági Iroda
H-1112 Budapest, XI. Repülőtéri út 2.
Telefon: +36 1 248 1931
Fax: +36 1 248 1932
e-mail: jartassagi.iroda@via-s.hu; via-s@via-s.hu
Honlap: www.via-s.hu

A NAH által NAH-8-0006/2019 számon akkreditált jártassági vizsgálatot szervező szervezet.

b) Jártassági rendszert koordináló személyek:

név, beosztás:	Bors Tibor - Jártassági Iroda vezető	Horváth Viktória - koordinátor
telefon:	+36 30 515 2512	+36 20 220 3073
e-mail:	jartassagi.iroda@via-s.hu	horvath.viktoria@via-s.hu

c) A jártassági vizsgálati körbe bevont alvállalkozók és tevékenységük:

A minősített alvállalkozó betartja a Jártassági Iroda EU-1 Eljárási utasításában leírtakat, amelyről a JI személyzete oktatja a közreműködő laboratórium személyzetét.

Az alvállalkozásba adott tevékenységeket, illetve a jártasság vizsgálati programba bevont alvállalkozók adatait az 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat: A jártasság vizsgálati programba bevont alvállalkozók adatai tevékenységként

Cégnév:	Tevékenység:	Székhely:	Telephely(ek):	Elérhetőség (telefon, e-mail):
AUMER Kft.	mintavétek mérési terület(ek) biztosítása segédberendezések, eszközök biztosítása	1112 Budapest, Repülőtéri út 2.	1151 Budapest, Szántófield utca 1.	+36-1-248-1931 iroda@umer.hu
TLI Zrt.	minták homogenitásának ellenőrzése mintaátvételi hely(ek) biztosítása	1112 Budapest, Repülőtéri út 2.	8500 Pápa, Schwenczel rét 1. 4090 Polgár, Hajdú u. 36. 2400 Dunaújváros, Gutenberg köz 2. A. ép.	+36-1-248-1931 iroda@tli.hu
OT Industries-KVV Kivitelező Zrt.	minták homogenitásának ellenőrzése	8600 Siófok, Bajcsy-Zsilinszky u. 207.	-	+36-84-310-310

d) A jártassági vizsgálati programban való részvétel feltételei

A jártassági vizsgálati programban valamennyi jelentkező laboratórium részt vehet, ha:

- rendelkezik a meghirdetett vizsgálatok elvégzéséhez szükséges személyi feltételekkel,
- rendelkezik a meghirdetett vizsgálatok elvégzéséhez szükséges és a szabvány előírásban leírt tárgyi feltételekkel,
- biztosítja a szabványban előírt környezeti feltételeket,
- a jelentkező laboratórium mérése visszavezethető (a vizsgálathoz használt eszközök kalibráltak).

A fenti feltételek teljesülését a laboratórium képviselője a jelentkezési lap aláírásával igazolja.

e) Résztvevők várható létszáma és a minimális részvételi létszám:

A jártasság vizsgálati programokban a részvevő laboratóriumok várható létszáma vizsgálati körönként 1-80 között mozog. Jártassági vizsgálati kör (JV) indításához szükséges minimális létszám 7 résztvevő laboratórium, valamint laboratóriumok közötti összehasonlító (ILC) vizsgálat esetén 3 résztvevő laboratórium, amelytől a JI csak kivételesen indokolt esetben tér el.

Amennyiben egy vizsgálatot 3-nál kevesebb laboratórium rendel meg azt a JI törölheti.

f) A jártasság vizsgálati program bemutatása

A programban szereplő vizsgálatok részletes leírását (vizsgálandó paraméterek és a díjtételek) jelen felhívás 1. számú melléklete tartalmazza, amely elérhető a JI honlapján a jelentkezési lappal együtt.

A jelentkezési lapon dőlt betűvel szerepelnek azok a vizsgálatok, amelyek a még akkreditálandó (a JI akkreditálással még nem rendelkezik) területekhez tartoznak.

g) A vizsgálati tételek értéktartományának és/vagy jellemzőinek leírása

A jártasság vizsgálati minták csak a JI 1. számú Eljárási Utasításában meghatározott gyártó üzemek termékeiből származhatnak. A vizsgálati tételek kiválasztásának alapjaként az szolgál, hogy a jártasság vizsgálat a valós körülményeket kell lefednie. Tehát jelen esetben a jártasság vizsgálati tételek csak olyan termékek közül kerülhetnek ki, amely AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 305/2011/EU RENDELETE alapján forgalomba hozhatók.

h) A jártasság vizsgálati program során felmerülő főbb hibaforrások:

A JI oldaláról felmerülő főbb hibaforrások elkerülése végett, a JI a nagymintavételekről mintavételi jegyzőkönyvet vesz fel. A JI a mintavételt végző alvállalkozókat az 1. számú Eljárási utasítása szerinti mintavételekről oktatja. A nagymintákból képzett kisminták közül a JI véletlenszerű kijelöléssel kiválaszt 5-10 db kismintát, amelyeket a minták azonosságát (homogenitását) ellenőrző laboratórium(ok)nak vizsgálatra átad.

A résztvevő laboratóriumok oldaláról felmerülő főbb hibaforrások elkerülése végett a jártassági vizsgálati mintákkal együtt átadásra kerül egy útmutató, amelyet a résztvevő laboratóriumoknak maradéktalanul be kell tartani.

i) A jártasság vizsgálati tételek előállítására, minőségellenőrzésével, tárolásával és szétküldésével kapcsolatos követelmények:

A vizsgálati tételek a JI felügyelete alatt kerülnek előállításra minősített alvállalkozó bevonásával, figyelembe véve az 1. számú Eljárási utasítás adott mintatípusra vonatkozó pontjait.

A mintavételt - az alvállalkozó munkatársai közül - csak azon személyek végezhetnek, akik előzetesen részt vettek a JI munkatársa által az adott vizsgálati tétel (anyag) szerinti mintavételi oktatáson.

Homogenizálási és stabilitási vizsgálatok a jártassági vizsgálati minták szétosztása előtt az EU-1 Eljárási Utasítás szerint a vizsgálatra akkreditált vizsgálólaboratórium bevonásával történik.

j) A résztvevők egymástól való függetlensége, az eredmények meghamisításának megakadályozása

A jelentkezési lap és a szerződés aláírásával a résztvevő laboratóriumok felelősséget vállalnak a vizsgálatok elvégzésének és a vizsgálati eredmények tisztaságáért.

A laboratóriumok a vizsgálati eredményeiket a JI által rendelkezésükre bocsátott eredménybekérő táblázatban adják meg, valamint a vizsgálati jegyzőkönyvek elektronikus beküldésével együtt.

A táblázatok értékelésbe történő bevonásának feltétele annak hiánytalan kitöltése, a mérési és számított értékek a szabványban megadott módon történő közlése. A hiányos vagy nem megfelelően kitöltött táblázatok visszaküldésre kerülnek még az értékelés előtt.

Az eredeti jegyzőkönyveket és az azokhoz tartozó mérési lapokat a laboratóriumoknak a kell megőrizniük.

A vizsgálati jegyzőkönyveken a mérési bizonytalanság megadása önkéntes jellegű, a JI a statisztikai értékelés során nem veszi figyelembe, csak és kizárólag kutatási célra használja fel.

k) A jártasság vizsgálati program ütemterve:

- A jelentkezési felhívás kiküldése (közzététele a www.via-s.hu honlapon):

2020. július 15.

- A jelentkezés határideje és módja:

2020. augusztus 14., a jelentkezési lap kitöltésével és visszaküldésével.

- A szerződések aláírásának és érvénybe lépésének határideje:

2020. szeptember 4.

A szerződés aláírásával a jelentkező tudomásul veszi, hogy a VIA-S Kft. jogosult a részvételi díj 50%-ának kiszámlázására. A számla ellenértékének kiegyenlítése a jártasság vizsgálati minták átvételének/jártassági vizsgálaton való részvételnek feltétele.

- A jártasság vizsgálati minták elszállítása, átvétele, kiküldése (nem vonatkozik a laboratórium által készített próbatestekre):

2020. november 9-től, előzetes egyeztetés után.

- A vizsgálati eredmények megküldési határideje a JI által megküldött táblázatban, elektronikus úton:

2021. március 5.

Amennyiben a vizsgálati eredmények (eredménybekérő táblázat) és a jegyzőkönyvek **2021. március 5-ig** nem érkeznek be, a laboratórium kimarad az értékelésből és csak a 2021. nyarán sorra kerülő pótértékelésben vehet részt. A pótértékelés díjszabása az aktuális jártasság vizsgálati program árainak 15%-kal emelt összege. A pótértékelés során a résztvevő laboratóriumok az eredeti jártasság vizsgálati mintáktól eltérő vizsgálati tételeket kapnak.

A szerződés aláírásával a jártasság vizsgálati programra jelentkező tudomásul veszi, hogy a laboratórium által beküldött eredmények fogadásával a VIA-S Kft. jogosult a részvételi díj második 50%-ának kiszámlázására. A számla ellenértékének kiegyenlítése a vizsgálati eredmények feldolgozásának feltétele.

- A résztvevő laboratóriumok által beküldött vizsgálati eredmények feldolgozási határideje:

2021. április 30.

- Jártassági Jelentés kiadásának határideje:

2021. május 14.

A Jártassági Jelentésben szereplő kód feloldását (mely a laboratóriumot azonosítja) a külön értesítésben kapja meg a laboratórium.

l) Folyamatos jártasság vizsgálati program ütemterve

A szervezett jártasság vizsgálati program nem folyamatos, ezért ez a pont jelen esetben nem értelmezhető.

m) A jártassági vizsgálati program során alkalmazott vizsgálati módszerek, eljárások:

A jártasság vizsgálati program során meghirdetett vizsgálati módszereket, eljárásokat, szabványokat, valamint az ezekhez tartozó árakat a felhívás melléklete tartalmazza. (jellap_20-21.xls)

A vizsgálati tételekkel együtt kiadott *Útmutató* tartalmazza a vizsgálati minták tárolásának körülményeit, az előkészítést, a kezelését, a mérés alatti megfelelő körülmények biztosítására vonatkozó információkat, valamint az eredményközlés módját (értékes jegyek száma, mértékegység).

n) Jártasság vizsgálati tétel homogenitása, stabilitása:

Homogenizálási és stabilitási vizsgálat végzése a jártasság vizsgálati program időtartama alatt az EU-1 Eljárási Utasítás vonatkozó pontjai szerint a vizsgálatra akkreditált vizsgáló laboratórium bevonásával történik. A minták akkor tekinthetők homogénnek, ha a minták homogenitási szórása a korábbi jártasság vizsgálati kör átlagos reprodukálhatósági szórásának 0,3-szeresénél, vagy a vizsgálati szabványban megadott reprodukálhatósági szórás 0,3-szeresénél kisebb az értéke.

o) Egységes eredményközlő űrlap:

A JI biztosítja a résztvevő laboratóriumok számára az egységes eredményközlést, úgy, hogy minden résztvevő laboratórium számára elektronikusan rendelkezésre bocsátja, valamint a www.via-s.hu honlapon is elérhetővé teszi az *Eredményközlő táblázatot*.

p) Statisztikai elemzés leírása:

A meghirdetésre került vizsgálatok esetében a mérési eredményeket a kijelölt értéktől való távolsága alapján értékeljük. A kijelölt értéket a minták várható értékeként, azaz az eredmények középértékeként becsüljük.

Minden meghirdetésre került vizsgálat esetében az értékelés az ISO 13528:2015 szabvány és a 3. számú Eljárási Utasításban leírtak alapján történik.

q) A kijelölt érték eredete, metrológiai nyomon-követhetősége, mérési bizonytalansága:

A vizsgálatok során direkt célérték nem állapítható meg, így a résztvevő laboratóriumok egyedi értékéből kapott átlag érték a feltételezett célérték.

A vizsgálatok kijelölt értékét JV esetén a 3. számú Eljárási utasításban részletezett módszerrel a Grubbs teszt (szélsőérték keresés) elvégzése után „bennmaradó” vizsgálati eredmények középértékeként becsüljük, ILC esetén a laboratóriumok által közölt eredmények középértékeként becsüljük.

Az ISO 13528 7.2. szerint a célérték mérési bizonytalanságának meghatározását az alábbi képlet alkalmazásával értékeljük.

$$u(x_{pt}) = \sqrt{u_{char}^2 + u_{hom}^2 + u_{trans}^2 + u_{stab}^2}$$

ahol: u (char): a JV-ot jellemző mérési bizonytalanság

u (hom): minta inhomogenitásából keletkező mérési bizonytalanság

u (trans): minta szállításából keletkező mérési bizonytalanság

u (stab): minta időbeli változásából (stabilitásából) keletkező mérési bizonytalanság

Homogenitás mérési bizonytalansága (u hom): az egyes paraméterek ismételhetőségi szórásának átlagaként kerül meghatározásra.

Homogenitás vizsgálattal nem jellemzett vizsgálati paraméterek esetén a vizsgált paraméterek JV szórása és a homogenitás szórás százalékos arányából becsüljük a homogenitás mérési bizonytalanságát. A mérési bizonytalanság a jelentés egy mellékletében feltüntetésre kerül.

r) A résztvevők teljesítményének értékelésére szolgáló kritériumok:

A résztvevők teljesítmény értékeléséhez használt követelményszint az (MSZ) EN ISO/IEC 17043:2010 szabvány B mellékletének B.4.1. szakaszának c/1 pontja szerint kerül meghatározásra (z tényező).

A laboratórium működésének értékelését a Nemzeti Akkreditáló Hatóság akkor tartja megfelelőnek (elfogadhatónak), ha a laboratórium eredményei a jártassági vizsgálaton a következő feltételeknek megfelel: – egyetlen mérendő mennyiségnél sem fordul elő nem kielégítő eredmény ($3 < |z|$),

– a bizonytalan (megkérdőjelezhető) eredmények száma 20%-nál kevesebb ($2 < |z| < 3$, 20%-nál kevesebb esetben fordul elő).

s) A résztvevő laboratóriumoknak visszaküldendő adatok és információk

A JI jelen felhívást, valamint a jártassági vizsgálati programra történő jelentkezéshez szükséges fájlt e-mail üzenetben, valamint honlapján is közzéteszi.

A JI a résztvevő laboratóriumok által visszaküldött eredmények értékelését követően az alábbi dokumentumokat adja ki:

I. Jártassági jelentés:

A jártasság vizsgálati program lezárásaként kerül kiadásra. A JI ebben a dokumentumban foglalja össze a jártasság vizsgálati programra vonatkozó valamennyi információt az (MSZ) EN ISO/IEC 17043:2010 szabvány követelményeinek megfelelően. A jelentés szerves részét képeik a minták homogenitására vonatkozó információk, a vizsgálati szabványonként/eljárásonként a laboratóriumok összesített értékelése, valamint ahol értelmezhető a grafikus értékelés és megjelenítés.

A jártassági jelentés része továbbá az egyes résztvevő laboratóriumok egyedi eredményeinek közlése. (A JI listába szedi a laboratórium által beküldött vizsgálati szabványonként és/vagy vizsgálati eljárásonkénti egyedi eredményeihez tartozó „z” értékeket.)

II. Részvételi igazolás:

A részvételi igazolás magyar, illetve igény szerint angol nyelven készül, amely a jártasság vizsgálati programban meghirdetett összes vizsgálatot tartalmazza továbbá a laboratórium által beküldött eredmények függvényében a megfelelő helyen a „Részt vett” kifejezést.

A részvételi igazolás érvényességi ideje a JI által meghatározott vizsgálati program (3 éves ciklusok) szerinti következő adott témakörben meghirdetésre kerülő program jártassági jelentésének kiadási dátumához igazodik.

t) Vizsgálati eredmények és levont következtetések nyilvánossága:

A JI a Jártassági Jelentést letölthető formátumban a honlapján közzéteszi, amelyben a laboratóriumok neve nem, csak kódszámuk szerepel az értékelő táblázatokban. A Jártassági Jelentésben szereplő kód feloldását - amely a laboratóriumot azonosítja – minden résztvevő laboratórium egyedileg, külön értesítésben kap meg. A kódszámok alapján a laboratórium csak a saját eredményeit tudja azonosítani.

u) Elvesztett vagy sérült vizsgálati tételek cseréje, pótlása:

A JI a vizsgálati tételekből a jelentkezők számához képest közel 15%-kal több mintát készítet az esetlegesen elvesztett vagy sérült tételek pótlása érdekében, illetve a későbbi jelentkezők jártasságának ellenőrzése, értékelése céljából. A résztvevő laboratórium a szállítás közben sérült vagy eltört, azaz használhatatlanná vált vagy a szemrevételezés után kifogástolt (pl.: nem ítéltető homogénnek, méretprobléma, mennyiségi probléma) minta helyett pótmintát igényelhet, amelyet ebből a többletből elégít ki a JI, ha erre van lehetősége.

v) Kapcsolattartás a laboratóriumokkal

A jártasság vizsgálati program során a JI a kapcsolatot a magyar laboratóriumokkal magyar, a külföldiekkel angol nyelven tartja.

Az elektronikusan beküldött jelentkezések után a JI előkészíti a szerződéstervezetet (amely egyben a megrendelés visszaigazolása is), amelyet elektronikusan (szerkeszthető formátumban) a laboratórium rendelkezésére bocsát. Az aláírt szerződés beérkezését követően a JI elkészíti a részvételi díj 50%-át tartalmazó számlát és az aláírt szerződést postai úton juttatja el a laboratóriumoknak.

A JI a résztvevő laboratóriumokat e-mail üzenetben értesíti a mintakiosztással kapcsolatos információkról, a vizsgálatok elvégzésével kapcsolatos kiegészítő információkról és a beküldött eredmények kiértékelésével kapcsolatos információkról. Illetve az előbb felsorolt információkat honlapján a Hírek menüpont alatt is közzéteszi.

Egyéb ügyekben az elérhetőségeknél/koordináló személyeknél feltüntetett telefonszámokon állunk a laboratóriumok rendelkezésére munkanapokon 8 és 16 óra között.

w) A jártassági vizsgálatba bevont szakmai bizottság és személy:

Szelestey László, szakértő

A felhívás mellékletei:

Jártassági vizsgálat során meghirdetett szabványok és árak

Budapest, 2020. július 10.

Bors Tibor s.k.
VIA-S Kft. Jártassági Iroda
Irodavezető